

Input voor Algemeen Overleg (AO) Noodhulp, 31 januari 2017

Sinds de Tweede Wereld oorlog zijn er nog nooit zoveel mensen op de vlucht geweest. In verschillende regio's is het aantal gedwongen migranten enorm toegenomen en de verwachting is dat dit de komende tijd zal aanhouden.

In fragiele en instabiele staten staat de seksuele gezondheid van vrouwen en meisjes onder druk. Er is een verhoogd risico op seksueel geweld en uitbuiting, gedwongen prostitutie, mensenhandel, uithuwelijking en meer kans op een ongewenste zwangerschap. Meer dan 60 % van de gevallen van moedersterfte vindt plaats in humanitaire en fragiele context. Bijna de helft van alle baby's die wereldwijd sterven na de bevalling sterven in conflict- of crisissituaties. Toegang tot anticonceptie is daarom van levensbelang: het voorkomt ongeplande en ongewenste zwangerschappen en vermindert bovendien de gezondheidsrisico's rondom onveilige abortussen en bevallingen voor zowel moeder als kind.

Vrouwen en meisjes die in opvanglocaties in de regio verblijven, krijgen regelmatig te maken met gender gerelateerde problemen als (seksuele) intimidatie en grensoverschrijdend gedrag. Er is sprake van ongelijke toegang tot sanitair, voedsel en kleding. Ook met trauma's en stress wordt door vrouwen veelal anders omgegaan; vrouwen en mannen hebben soms met andere situaties te maken gehad, of deze anders ervaren, voor en gedurende de vluchtperiode. Protocolen voor goede opvang zijn er wel, maar worden onvoldoende nageleefd of gaan nauwelijks uit van de veiligheidsbehoeften van vrouwen en meisjes zelf.

Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) en gender sensitieve opvang- en veiligheidsvoorzieningen zijn daarom net zo vitaal bij het verlenen van hulp in crisis situaties als voedsel, water en onderdak. In het algemeen zijn gender sensitieve opvangvoorzieningen en SRGR niet erkend als prioriteit binnen fragiele en humanitaire settings. Slechts \$1.30 per persoon werd tussen 2003-2006 gespenseerd aan reproductieve gezondheid in de achttien door crisis getroffen landen.¹ Dit moet dringend worden verhoogd, aangezien vrouwen en jongeren de belangrijkste actoren zijn in het proces van herstel en het opbouwen van veerkrachtiger gemeenschappen. Toegang en kwalitatieve seksuele en reproductieve gezondheidszorg, informatie, services evenals gender sensitieve opvang van vrouwen en meisjes moet voorrang krijgen bij noodhulp, rampen paraatheid en herstel (i.e. **emergency responses, disaster preparedness and recovery**).

KEY ASKS

Er is een groot gebrek aan aandacht voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en gender sensitieve opvang van vrouwen en jongeren in fragiele en humanitaire settings. Dit manifesteert zich in het gebrek aan financiering, beperkte toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten en het niet integreren interventies specifiek gericht op SRGR in crises. Al tijdens de World Humanitarian Summit vorig jaar (WHS 2016) en opnieuw tijdens het AO Noodhulp op 23 juni zegde minister Ploumen toe hieraan meer aandacht te besteden. In de voorliggende rapportages zien wij dit echter niet terug. Daarom hebben Nederlandse NGO's die werken aan SRGR en gender rechtvaardigheid de volgende key asks opgesteld:

¹ London School of Hygiene and Tropical Medicine: Tracking Official Development Assistance for Reproductive Health in Conflict-Affected Countries. Pg 2: 2009

- Zet in op meer bewijs (in de vorm van onderzoek) naar effectieve methoden voor het versterken van (bestaande) gezondheidssystemen op het gebied van SRGR in crisisgebieden, **, met name in de transitie van acute naar post-conflict/herstel gebieden.**
- Steun en investeer in concrete SRGR interventies in humanitaire settings; zoals de Minimal Initial Service Package (MISP), en toepassing van de IASC GBV guidelines.
- Erken de cruciale rol van maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden in het ter verantwoording roepen van elkaar en overheden over de kwaliteit van seksuele en reproductieve gezondheidszorg in humanitaire settings.
- Ondersteun lokale maatschappelijke organisaties om de gemeenschap te versterken bij de uitvoering van de meest geschikte en betaalbare SRG interventies en om ze zinvol deel te kunnen laten nemen aan noodhulp, rampen paraatheid en herstel.
- Prioriteer daarbij de empowerment van lokale vrouwen en meisjes als change agents en leiders, zodat programma's aansluiten op lokale noden en behoeften, draagvlak hebben en bijdragen aan het versterken van groepen.
- Zet in op gender sensitieve opvangprogramma's voor vluchtelingen in de regio en laat lokale vrouwen(organisaties) op *een betekenisvolle* manier deelnemen aan de ontwikkeling en uitvoer van de opvangprogramma's. Verhoog daartoe de financiering en verantwoordings- en monitoringsmechanismen (zoals gender markers).
- Maak *een plan van aanpak* voor de implementatie van en *concrete afspraken* over de monitoring van de uitvoering van de commitments die Nederland heeft toegezegd tijdens de WHS 2016.2

SIGNATORIES

Kenniscentrum
seksualiteit

KIT